

Naro. za celo leto K 2.—. — Posamezna številka velja 3 krajcarje. — Naročnina se tudi na pol leta plačuje in se mora poslati v naprej. — Pri večkratnem naročju je za 1 stran K 32.—, 1/2 strani K 16.—, 1/4 strani K 8.—, 1/8 strani K 4.—, 1/16 strani K 2.—, 1/32 strani K 1.—. — Cena ozn. je za posamezno znižana. — Za oznanila (inserter) uredništvo in upravnništvo ni odgovorno. — Uredništvo in upravnništvo je v Ptuj v oznanilu je v kalopiu. — Stajerc izhaja vsaki drugi petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. — Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj. — Rokopisi se ne vračajo in se morajo najdalje do ponedeljka pred izdajo dotične številke vpslati.

V Ptuj v nedeljo dne 17. aprila 1904.

V. letnik.

Štev. 8.

Ali nam je treba znati nemški?

Letošnjo zimo je podal mariborski kmetijski zapeljivec „Slovenski Gospodar“ v uvodnem članku pod naslovom „Učite se nemški!“ svojim čitateljem zopet nekaj bedarij, katere mora trezno misleči človek, ki je zdrave pameti in ki ima le količkaj lastnega razsodka, takoj kot nesramne laži in za peljive hujšanje nje spoznati. Ja, „Slov. Gosp.“ in njegov pristaši kaj radi videli, da bi Slovenci razum njegovega domačega jezika nobenega družega ne znali in da bi vedli in izvedli le to in uno, kar bi jim predlagali njihovi pervaki, ki bi jih na ta način lažje izkoraščevali. „Gospodar“ piše, da slovenski otroci, ki pohajajo v nemške šole, v duševni rasti zaostajajo! — Bog bodi milostljiv neumnežu, ki si upa kaj takega trdit, mislimo, da sliši takoj v norišnico. — Ako je pa to resnica, kar ti pervaški hinavci trdijo, tedaj so pa ravno oni sami tisti reveži, ki so duševno zaostali, to se pravi, nevedneži ali neumneži, katerim se ne sme ali ne more kaj verjeti! Saj so oni sami brez izjeme vsi hodili v nemške šole in ako so v njih duševno zaostali, tedaj so pač tega najbrž sami krivi — a ne nemške šole.

Očetje, matere, mnogo vas je, ki ste prisiljeni vaše otroke — sinove in hčerke — dati v tuje kraje, presodite „Gospodarjevo“ oslarijo sami! — Mnogo, mnogo je naših slovenskih sinov pri vojaki, prav obilo pri železnica, veliko pri državnih in deželnih uradih v službi; ogromno število Slovencev živi na tujini v različnih poslih, obrtnijah in barantijah; poprašajte sinove sami, — poprašajte se pa tudi vi sinovi na tujem sami, kolikor je vam znanje nemškega jezika v korist ali v škodo!

Mnogo, mnogo slovenskih hčerk si mora na tujem svoj kruh služiti, poprašajte matere vaše hčerke, kolikor jim je nemščina v korist ali v škodo!? — Kolikokrat je slišati tožiti starejše slovenske kmete, ki niso imeli priložnosti se nemškega jezika naučiti: „Oh, ko bi jaz le nekaj nemški znal, sto, dvesto goldinarjev bi za to dal!“ Koliko pritožb se sliši pri železnici in pri različnih uradih o pomanjkanju znanja nemškega jezika. Večkrat obmiljuje kak kolodvorski načelnik (stacionsšef) tega ali unega fanta: „Škoda tega korenjaka; kako je pameten trezen in ubog za to bi le nekaj nekaj nemški znal, dobil bi to lživ! Ko bi službo, bil bi do smrti preskrbljen.“ ali uno dobri mezniki res še le v službi naučijo. Večkrat se poskušajo popravijo, kar so v mladenkoliko nemščine ušeni čas se vendar nikdar več dosti zamudili, ali zamujeta, tem 25. letu lahko dosti ne vrne, in kar bi ti v svoji službi, so svoja najboljša segli, to dosežejo še le potem, ko in najlepša leta že preživeli.

Pomislite, slovenski fantje in dekleta, bili ali še ste v službi v nemških pokrajina. niso Slovenci in Slovenke pri Nemcih prav priljubljeni, samo če so pošteni in marljivi in če nemški znajo! Lažnjivec je, kdor trdi, da Slovence trumoma iz Nemškega izganjajo samo zategadelj, ker so slovenske krvi. Res je že in po pravici, da so Nemci kakega posameznika ali pa tudi celo družbo spodili, ki je v nedeljo to zaluzila, kar je čez teden zaslužila, po oštarijah razsajala, pretepala, v ponedeljek namesto dela pohajkovala, nazadnje pa še celo kradla; pa to se je pri nas tudi že zgodilo, da se je kaka nerabljava in nepoštena hrvaška ali italijanska pajašija na veter postavila. Mi ne moremo in ne smemo zameriti Nemcem, ako godrnjajo čez nepravilne na-

pade, o katerih slišijo praviti, da se berejo po različnih hujskarskih in puntarskih časnikih, ki izhajajo na Spodnjem Štajerju. Pošteno slovensko ljudstvo temu ni krivo ter z Nemci vred tako ščuvanje obsoja. Hujskarije proti Nemcem kujejo le tisti ljudje, ki se nazivljejo kot „slovenskega ljudstva zastopniki in voditelji, razumništvo, pervaki itd.“ Ti ljudje se ljudstvu vsiljujejo kot rešitelji, v resnici pa so zapeljivci in oškodovalci ubogega slovenskega ljudstva — farizeji, pismoučeni in njihovi podrepaniki — farizejski hlapci.

„Gospodar“ pravi, da mora tisti glad trditi, ki zna nemški govoriti. Prevdarite sami, dragi rojaki, če ni to neumna oslarija! Ali se najde na svetu bedak, ki bi temu pritrdil? Poglejte le malo okoli sebe in videli boste, ako ste zdrave in trezne pameti, da je to laž, ki se da s pestjo prijati. Učeni gospodje, zakaj pravite ljudstvu kaj takega, česar sami ne verjamete in česar se tudi ne držite?! Zakaj ste se vi sami nemščine učili in zakaj pustite vaše otroke se nemški učiti, ako je ta jezik vsakomur tako nevaren?

Mi ne trdimo, da edina nemščina vleče človeka v deveta nebesa, pa pogledjte le k Slovanom na Hrvaško, Poljsko in v Galicijo, kake usmiljenja vredne sestradane reve da so in vendar med sto ne zna eden nemški! Ruteni v Galiciji so sami zahtevali nemške šole, ker so spoznali važnost znanja nemškega jezika. Poglejte na Kranjsko, kjer so v zadnjih letih nemščino skoraj popolnoma odpravili iz ljudskih šol pa tudi drugače sploh, ali se je tam občno blagostanje vzboljšalo? Nikakor ne. Nasprotno, revščina in pomanjkanje kruha raste na Kranjskem trajno in dan na dan se izseljuje veliko število ondotnih prebivalcev v tuje kraje, posebno v Ameriko. Kdor se hoče o tem prepričati, naj bere kranjske časnike. Mnogo lažje pa bi se gotovo tem revežem v tujini (vsaj iz začetka) godilo, ako bi razun svoje materinščine znali še kak drugi jezik, če že drugega ne, vsaj nemški. Poglejmo si pa zdaj naše takozvane prvake v duhovniških in posvetnih suknyah, kako so se dobro naučili nemški, vkljub temu pa jim ni treba kruha stradati, temuč ti gospodje prav mastno živijo in si kupičijo bogastvo na bogastvo — in to iz žuljev nevednega, zapeljanega in oslepljenega kmečkega ljudstva. Ne učite se toraj nemški, ako hočete biti še nadalje podlaga — ne tujčevi, temuč — težki pervaški peti.

Nadalje kliče budalasto pervaško glasilo „na noge slovensko razumništvo“, katero bi naj Slovence napeljevalo, da bi šlo za kruhom na slovanski jug — na Hrvaško, v Bosno, v Srbsko, v Albanijo itd. O ti preljuba neumnost! Pisatelj unih vrst najbrž ne ve ali pa noče vedeti, da so prebivalci imenovanih dežel sami primorani hoditi iz domovine s trebuhom za kruhom, bodisi zaradi pomanjkanja živeža, bodisi zaradi varnosti življenja. Poglejte si te hinavce v pisarni ali farovžu, ali jih goni glad tje doli na izžuljeni slovanski jug? Ali se ne počutijo prav dobro tukaj med nami, akoravno znajo nemški. Vabijo vas samo zategadelj tje doli, da bi,

ako bi se enkrat spet domu vrnili, prišli še nevedni nazaj, kakor ste odišli, ker slovanski jata. Z v omiki najmanj za sto let zaostal za drugimi obrav ropskimi narodi. „Nevednost ljudstva je za na okrožn klerikalizem) največji kapital“ je nekoč rekel pravio Pflüger in to naši izkoriščevalci prav dobro ve o poob in pa tudi skrbno nato pazijo, da ona med kar n stvom ne zgine ter se umakne zavedanju, spozi zdi, an ško

Slovenci, odprite oči, ter za vselej pokažite zastopa sleparjem hrbet, ki vas imajo za norce ter vam va. jejo take napačne in škodljive navsete. Tje do Odločno slovanski jug, kjer je kmet na premoženju do a s Ko oglodan, kjer je vsa lastnina v rokah duhovs pride dohtarjev in židov, ali pa kjer kmetov, kakorš omožit na Slovenskem, sploh ni, — v Srbijo in Albanijo, zasluž je tatinstvo in roparstvo še na dnevnem redu, nila, k dol vam svetujejo vaši „prijatelji naroda, vaši vali uni telji in svetovalci“!

Vsakdo, ki si je kedaj že moral na tujem k goldina iskati, pravi, da je „na gornjih krajih“ vsekakor boljila, ke kor „na spodnjih“. Ž mirnejšo vestjo lahko puste st Kosen svojega sina ali hčerko na Nemško, kakor pa tje da or bliže Turčije. In ubogi mladenič ali revno dekle pijan o se s težkim in potrjim srcem loči z ljubega de h, kava čega kraja in od skrbnih starišev, naj bi šla v kudi za kjer vlada siromaštvo in tolovajstvo! Nikakor eno toz Ako ti je že usoda tako naklonila, da si moraš trjal, d služka na tujem iskati, najdeš ga pri naših sos teh ok Nemcih, ako si pošten in marljiv, in ako vsaj ker je ličkaj znaš njihovega jezika. Zatoraj vam svetujea svoj dragi rojaki, učite se, kolikor vam okolščine p o odka ščaje nemščine, ker škodovalo vam to nikdar ne v za ti in zategadelj ne bodeste stradali, pač pa preje k pri ce šemu kruhu prišli.

Celjski okrajni zastop pre civilnim sodiščem.

Štajerski deželni odbor je v svoji seji dne 12. moža o nuvarja t. l. razsodil, da imata dr. J. Serne e raviti. načelnik in dr. J. Dečko kot njegov namest arveč celjskemu okrajnemu zastopu nepokrito škodo, ka vati, v je bivši tajnik Kosem s svojim poneverjanjem ok ehoma povzročil, skupno povrniti. Ista znaša 26.659 k je ime in 61 h. Okraj nima samo pravico, ampak on so mu dolžnost, da ta znesek od imenovanih dveh gospo tivde p izterja, ja vsak najmanjši davkopllačilec ima pra prepis tožiti, ako se zgoraj omenjeni razsodbi ne ug lastnin Ker sta toraj ta dva gospoda za na pre zana dotično škodo poravnati, to a. tudi nimata pravice odškodnino e 30. kogar družega terjati. Vkljub tej razso je od s in kljub svojej dolgoletnij odvetniški praksi se je ega kri Serneć podstopil po tožbenem potu poneverja a gosp svoto od Kosemove žene terjati in je tozadevno t se mu bo pri ces. kr. okrožnem sodišču v Celju vložil štitej k 22. decembra 1903, v katerej je Marijo Kosem o mu ni žil, da si je na nepravilni način imetje pridobila nika. l a nobe